

τραχείους Aristophanes dixit Equit. v. 523. nisi mavis legere ΜΕΛΙΤ' ΕΝ ΓΛΥΚΕΙ ΛΑΒΟΥΣΑ ut Odys. I 392 [391] σκέπαρνον ΕΙΝ ὕδατι ψυχρῷ βάπτει.

(6) Ὁ Κοραῆς (σ. 131): «Ὁ δ' ἔρωσ μέτωπα ΣΕΙΩΝ ἀπαλοῖς πτεροῖσιν. an ΞΥΩΝ in sensu τοῦ τρίβων? et l'amour se frottant le visage avec ses tendres ailes. Hesychius (Ξ 185 Latte) ξύει· τρίβει. Hippocrates [vol. I, p. 717.3 Kühn] καὶ τὸ μέτωπον ξυσμῆ λαμβάνει. vid. Oeconom. Foës. v. ξύσματα».

(7) Ὁ Κοραῆς (σ. 132): «Barn. εἰ δ' οὐδὲ ΤΟ πρίασθαι τὸ ζῆν ἔνεστι θνητοῖς. cum ms. not. ad marg. (ex Dawesio puto) εἰ δ' οὐδὲ πω πρίασθαι. quidam codd. εἰ δ' οὐν μὴ τὸ πρίασθαι. Brunck εἰ δ' οὐ τί πω πρίασθαι. lege meo periculo: εἰ δ' οὐδὲ ΤΟΥ πρίασθαι in sensu τινὸς aliquo pretio, quod patet ex prox. praeced. λάβη ΤΙ, καὶ παρέλθη. Ita Od. 10 [11.4W.] ΠΟΨΟΥ θέλεις, ἔφην, σοὶ τὸ τυχθὲν ΕΚΠΙΩΜΑΙ; cf. fragm. Menandri p. 214 edit. Cleric. [frgm. 395, 250, vol. II p. 190, 94 Koerte].

(8) Ὁ Κοραῆς (σ. 136): «Τί γάρ ἐστὶ σοὶ ΤΟ κέρδος; lego... ἐστὶ σοὶ ΤΙ κέρδος reduplicatione nostro perquam familiari ac venusta, ut [15.2W.] πόθεν, πόθεν πέτασαι; et [9.3 W.] θέλω, θέλω μανῆναι. cf. Sophocl. p. 288 [Oed. R. 1189] τίς γάρ τίς ἀνὴρ, unde emend. et Sophocl. p. 440 extr. [Oed. C. 598] τί γάρ ΤΟ μείζον legendo τί γάρ ΤΙ μείζον;».

(9) Ὁ Κοραῆς (σ. 176-177): «ΠΕΡΙΜΕΙΝΟΝ ΜΕ ΚΥΒΗΒΑ, ΠΑΡΑΔΟΣ, θέλω στέφεσθαι. πολίων ἐκάς δὲ γῆρας. νέος ἐν νέοις χορεύσω. primum versum Stephanus emendat περί μοι νέω σῦνηβα, Salmasius παραμαίνομαι Κυβήβα. in membr. παραμενω με... in secundo versu pro παράδος Stephanus coniecit ῥόδα δός, quod in textum recepit Barnesius. nos existimamus forte legendum: ΠΕΡΙΜΑΙΝΟΜΑΙ· ΝΥΝ ΗΒΑ ΠΑΡΑ· ΔΟΣ, θέλω στέφεσθαι et c. vehementer furo; nunc adest juvenus; da [rosas], volo coronari. ἦβα πάρα est idem quod πάρσστιν ἦβα secundi versus hujus odarii et opponitur τῷ πολίων ἐκάς δὲ γῆρας. i-ta et od. 56 [44.3 Diehl; 50.3 Page; 36.3 Gentili] χαρίεσσα δ' οὐκ ἔθ' ΗΒΗ ΠΑΡΑ. sed videndum».

Pindari Carmina cum fragmentis. Pars I. Epinicia. Post Brunonem Snell edidit Hervicus Maehler. Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana. Leipzig 1984. Σελ. XI+192.

Τὸ ἔτος 1953 διὰ τοῦ οἴκου Teubner τῆς Λιψίας ὁ διαπρεπὴς φιλόλογος Bruno Snell ἐξέδωκε τὰ σφζόμενα τοῦ Πινδάρου ἔργα μετὰ τῶν ἀποσπασμάτων. Ἡ ἔκδοσις, δικαίως ἐπαινεθεῖσα ὑπὸ τῶν εἰδημόνων [οἶον des Places ἐν AC 23(1954), 193-194, Kirkwood ἐν CW 47(1954), 189, Kamerbeek ἐν MPh 59 (1954), 151-153, Irigoien ἐν RPh 29 (1955), 76-78, Robertson ἐν CR 5(1955), 31-33, Colonna ἐν RFIC 33(1955), 74-79 καὶ εἴ τιнос ἄλλου], ἐξεδόθη ἐκ νέου εἰς ἀλλεπαλλήλους, συνεχῶς δὲ βελτιουμένης ἐκδόσεις (1955, 1959, 1964). Τὸ ἔτος 1969 ὁ Hervicus Maehler, κατὰ προτροπὴν τοῦ Snell, ἀνέλαβε τὴν νέαν θεώρησιν καὶ ἔκδοσιν τῶν πινδαρικῶν ἔργων· ἀνατύπωσιν δὲ, μετὰ τινῶν προσθηκῶν, τοῦ α' μέρους τῆς εἰρημένης ἐκδόσεως τοῦ περιλαμβάνοντος τοὺς Ἐπινικούς ἀποτελεῖ ὁ πρὸ ἡμῶν τόμος. Εἰς τὸν Πρόλογον, μετὰ βραχεῖαν σημείωσιν τῶν ἐκδοτῶν, ἐκτίθενται πίνακες, (α) τῶν παπύρων τῶν περιεχόντων ἀποσπάσματα τῶν Ἐπινικῶν, (β) τῶν πινδαρικῶν κωδίκων, (γ) τῶν «στεμματικῶν» σχέσεων τῶν κωδίκων, ὡς πρὸς τοὺς Ἐπινικούς, (δ) τῶν τυπογραφικῶν συμβόλων καὶ (ε) τῶν πινδαρικῶν ἐκδόσεων ἀπὸ τῆς princeps τοῦ ἔτους 1513 μέχρι τῆς ἐκδόσεως Snell (1953, 1964). Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι πέρα τῶν ἐν λόγῳ πινάκων οὐδεὶς λόγος περὶ τῶν πινδαρικῶν κωδίκων γίνεται, τῶν ἐκδοτῶν περιοριζομένων νὰ παραπέμψουν εἰς τὸ θεμελιῶδες διὰ τὴν χειρόγραφον παράδοσιν τοῦ Πινδάρου ἔργον τοῦ J. Irigoien, His-

toire du texte de Pindare (1952). Εἰς ἐκάστην ᾠδὴν προηγεῖται μετρικὴ ἀνάλυσις, ὑποτάσσεται δὲ βραχὺ κριτικὸν ὑπόμνημα περιέχον τὰς οἰκειάς εἰδήσεις (*testimonia, lectiones variae*).

Εὐκαιρίας δοθείσης θεωροῦμεν σκόπιμον καὶ ἐνταῦθα, ὡς εἰς τὴν προηγηθεῖσαν περὶ τῶν Ἀνακρεοντείων τοῦ West κρίσιν, νὰ καταλέξωμεν, *ad usum futurorum Pindari editorum*, βραχεῖαν περίληψιν τῶν εἰς τοὺς Ἐπινίκους διορθώσεων τοῦ ἀοιδίου Κοραῆ, διορθώσεων ἀναγινωσκομένων εἰς τὸ μνημονευθὲν ἤδη χειρόγραφον τοῦ ἀνδρός, ἀποκείμενον εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Χίου (χφ. 490, σσ. 202-226). Γεύματος χάριν ἐπάγω πλήρες τὸ κοραϊκὸν σχόλιον εἰς **Nem. IX 39** (σσ. 223-224): «Ἐκτορι μὲν κλέος ἀνθῆσαι ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΥ χεύμασιν ἀγχοῦ· βαθυκρήμνοισι δ' ἄμφ' ἄκταις Ἐλώρου (ΕΝΘ' Ἀρειᾶς πόρον ἀνθρωποὶ καλέοισι) δέδορκεν παιδί κ.τ.λ. *explicare non potest scholiastes qui sit ἀρειᾶς πόρος, sitne scribendum divisim ἔνθ' Ἀρειᾶς vel ἔνθα Ῥείας πόρον, aut ἔνθ' Ἀρειᾶσπορον conjunctim. quidquid sit de hoc nomine, illud certum est Ἀρειᾶς πόρον esse eundem atque Helorum legendumque ὄΝ ΟΝ Τ' Ἀρειᾶς πόρον, quem Helorum homines vocant Areae trajectum. quum enim mentionem fecerit fluvii Scamandri, ea data occasione et διωνυμίαν binorum fluviorum memorat, respiciens procul dubio ad illum Homeri ὄΝ Ἐάνθον καλέουσι θεοί, ΑΝΔΡΕΣ δὲ Σκάμανδρον Iliad. Y 74. cf. Iliad. A 403, B 813, Ξ 291*». Οὐδεμία, νομίζω, δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ διόρθωσις τοῦ Κοραῆ ὑπερτερεῖ καταφανῶς τῶν παραδεδομένων γραφῶν, ἔνθ' ἀρειᾶς πόρον (οὕτω οἱ κώδικες B D καὶ κατ' αὐτοὺς οἱ Snell-Maehler), ἔνθα Ῥείας πόρον ἢ ἔνθ' Ἀρειᾶσπορον (οὕτω τὰ σχόλια), ἔνθα Ῥείας πόρον (οὕτω ὁ Boeckh καὶ κατ' αὐτὸν ὁ Turyn). Εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα ἡ ἀρίθμησις τῶν στίχων ἐγένετο κατὰ τὴν ἔκδοσιν Snell-Maehler. Ἐντὸς ὀρθογωνίου ἀγκύλης ἐτέθη τὸ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ διορθούμενον λῆμμα, ἐκτὸς δὲ αὐτῆς ἡ διόρθωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κοραῆ (*): **ΟΙ. Ι 28** ἢ θαῦματα πολλὰ] ἢ (vel ἦν) θαῦμα τὰ πολλὰ (*certe pleraque creditu sunt difficilia*).

I 99 παράμερον] πανάμερον (*le bonheur constant et inalterable*). **I 115** σέ τε τοῦτον] τοσοῦτον vel σε τοῦτο (*sensus est εἴη σέ τε τοῦτο [τὸ ἔσχατον] ὑψοῦ [μακρὸν] χρόνον πατεῖν ἐμέ τε [εἴη] ὀμιλεῖν τοῖς νικηφόροις τοσσάδε*). **II 54** ὑπέχων] ἐπέχων (*cohibens*) vel ἀπέχων (*summons*). **II 97** κρύφον τε θέμεν ἐσλῶν] κρυφὸν τε θέμεν ἐσλὸν (*et d'effacer le bien des autres*). **III 45** κεινὸς εἴην] fort. κλεινὸς εἴη vel κοινὸς (aut ξυνὸς) εἴην. **V 15** πόνοις δαπάνα τε] πόνοις δαπάνη τε (*Psaumis n'épargne ni peines ni dépenses ni ne craint aucun danger pour l'amour de la vertu*). **VI 62** μετάλασσέν τέ μιν] μετᾶλλαξέν τέ μιν (*et lui répondit en ces paroles*). **VII 11** ζωθάλμιος] ζωφθάλμιος (*felicitas sive gloria faciem illustrans, splendorem afferens*). **VII 72** ἐπὶ προτέρων ἀνδρῶν] ἀπὸ προτέρων ἀνδρῶν (*qui sapientissima commenta a viris senioribus acceperunt*). **IX 93** ὄσσα βοᾷ] fort. ὄσσα, βοᾷ. **X 11** λόγον] fort. νόμον. **XIII 10** κόρου]κότου. **Pyth. I 26** παριόντων]παρ' ἰδόντων. **I 47** ἢ κεν ἂν μνάσειεν]ἢ κεν ἀμνάσειεν. **I 52** μεταλλάσσοντας]μετανάξοντας (*aiunt autem venisse eos reducturos ipsum ex Lemno, ubi cum ulcere vexabatur*). **I 92** εὐτραπέλοισι]ἐκτραπέλοισι (*sensu τοῖς ἔξω τρόπου, παρατρόποις, ἀποτρόποις*). **II 17** ποί τινος] πόττινος (*dorice pro πρὸς τινος, sensu ἢ δὲ πρὸς τινος χάρις ἄγει, ὀπιζομένα ἀντὶ φίλων ἔργων*). **II 43** νόμοισι]fort. νομοῖς. **II 57** πεπαρεῖν]τετορεῖν (*coll. Arist. Pace 381 εἰ μὴ τετορήσω ταῦτα καὶ λακήσομαι ubi schol. expr. παρὰ τὸ το-*

ρῶς, ὃ ἐστι σαφῶς καὶ ἀκριβῶς). **II 61** παλαιμονεῖ|fort. πάλαι πονεῖ (κενεὰ πονεῖν est ματαιοπονεῖν) vel ταλαιπονεῖ (i.e. πόνους ὑποφέρει). **III 28** κοινῶνι|ξινῶνι (ξινῶν εὐθύτατος est l'hôtel ou l'hospice où règne la vérité). **III 106** ὄς πολὺς|fort. ὡς πολὺς (quam multus). **III 113** ἐξ ἐπέων|fort. ἐσχ' ἐπέων vel ἐξ' ἐπέων. **IV 54** ἀμνάσει|ἀμνάσει. **IV 105** ἐντράπελον|ἐκτράπελον e scholiasta. **IV 106** ἀρχὰν ἀγκομίζων|ἀρχὰν ἀγκομίζων vel ἀρχαίαν κομίζων. **IV 131** εὐζωᾶς|ἐκ ζωᾶς. **IV 145** ἀφίσταντ'|ἐφίσταντ' (sensu ἡμεῖς δὲ φυτευθέντες [ὑπ'] ἐκείνων ἐν τρίταις γενεαῖς λεύσσομεν σθένος χρυσοῦν ἡλίου· αἱ δὲ μοῖραι ἐφίσταντο [ταῖς γοναῖς aut τῆ γενέσει ἡμῶν]. εἰ πέλει τις ἐχθρὰ ὁμογόνους [πρέπει] τὴν ἐχθραν ταύτην|καλύψαι αἰδοῖ). **IV 146** αἰδῶ|ablat. doricus vel scrib. αἰδῶ aut αἰδοῖ. **IV 264** ἐξερεῖσαι κεν|fort. ἐξερεῖσαι. **IV 272** καὶ φαυροτέροις|κάφαυροτέροις. **V 14** ἐρχόμενον|fort. ἀρχόμενον. **V 17** συγγενῆς|fort. συγγενές. **V 29** θεμισκερόντων|θεμιστευόντων (sensu βασιλευόντων, θεμιστεῖον ἀμπεπόντων). **VIII 78** καταβαίνει|καταβάλλει (dejicit, demittit). **VIII 92** πλοῦτου μέριμναν| fort. πλοῦτον μεριμνᾶν (en possédant un bonheur exempt de tous soucis). **X 21** μετατροπίας|μετατροπαιῖς (pro μετατροπαῖς, scil. μεταβολαῖς). **X 62** ἀρπαλέαν|ἀργαλέαν (horrible, cruel). **XI 38** ἀμευσίπορον|fort. ἀμερσίπορον. **Nem. III 49** ὄλον δ'|ὄλον τ' (ordo est, ὁ ξανθὸς Ἀχιλεὺς μένων ἐν δόμοις Φιλύρας, παῖς ἑὼν, ἄθυρε μὲν... σώματα δὲ κόμιζεν, ἐξέτης τὸ πρῶτον καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὄλον· ὄν [Ἀχιλέα] ἑθάμβει κτλ.). **IV 46** ἀπάρχει|ἐπάρχει (imperat). **V 18** ἀνθρώπων|ἀνθρώπων. **VI 2** πᾶσα|πάντα (πάντα comprend les Dieux et les hommes séparés par une puissance stable et immuable qui est la nécessité). **VII 89** ἄν ἔχει|ἀνέχοι. **VII 90** κ' ἐθέλει|κ' ἐθέλοι. **IX 41** ἐνθ' Ἀρειᾶς πόρον|ὄν τ' Ἀρειᾶς (vel ὄν τε Ῥειᾶς) πόρον. **X 24** εὐφώρων|δυσφρόνων. **XI 42** ἐν ἀμείβοντι|ἐναμείβοντι (dorice pro ἐναμείβουσι). **XI 45** δέδεται|fort. δέδοται. **Isthm. I 41** ἀρετὰ|ἀρετᾶ (cum Aristarcho). **II 26** ἐν γούνασι| an ἀγκώνεσι? **VII 43** δ' ἄϊσος|an δὲ ἴσος?

Καὶ ἡ νέα πρὸ ἡμῶν ἔκδοσις ἐγένετο μὲ τὴν οἰκείαν εἰς τὴν σειρὰν Teubner ἀκριβειαν καὶ καλαισθησιαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

(*) Ἡ πλήρης φιλολογικὴ ἔκδοσις οὐτὸν μόνον τῶν κριτικῶν τούτων παρατηρήσεων ἀλλὰ καὶ συνόλου τοῦ χειρογράφου 490 ἀπασχολεῖ ἡμᾶς ἀπὸ μακροῦ. Αἱ εἰς τοὺς Ὀλυμπιονίκους διορθώσεις ἐδημοσιεύθησαν ἤδη εἰς τὴν *Ἐπετηρίδα τῆς Ἑταιρείας Ἑλλιακῶν Μελετῶν* τόμ. 3 (1984), σσ. 275-294, ὅπου καὶ ἡ βιβλιογραφία.